

Ljubinka TRGOVČEVIĆ-MITROVIĆ*

RAĐANJE FEMINIZMA NA BALKANU: POTREBA ILI GLOBALNI TREND

Sažetak: Slika o Balkanu kao prostoru patrijarhata, tradicionalizma i podređenosti žena počinje da se menja početkom 20. veka, kada se i balkanske žene uključuju u svetski pokret za dobijanje prava glasa. One se pridružuju Međunarodnom savezu za pravo glasa — IWSA (osnovanom 1904) i od 1908. godine prisutne su na svetskim kongresima te asocijacije sa zahtevom da i žene sa Balkana dobiju pravo glasa.

To je bio očigledan pokazatelj da su se i Balkanke uključile u globalni feministički pokret koji se razvijao od početka 19. veka, najpre u SAD, Velikoj Britaniji, pa postepeno i u drugim razvijenijim zemljama sveta. U nerazvijenim balkanskim društvima on se uočavao na tri nivoa: 1. ostvarivanju prava na obrazovanje; 2. prava na rad i profesionalnu emancipaciju; 3. političkih i izbornih prava. Iako je feministički pokret na ovom prostoru bio usporeniji zbog opšte zaostalosti ovih, mahom ruralnih, društava, ne može se osporiti da su se balkanske žene relativno rano izborile za pravo na obrazovanje i delimično prava na rad, dok su politički zahtevi za punu jednakost sporije zaživeli.

---

* Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu